Kis-Czell, 1902. IV. évfolyam. 9. szám. Vasárnap, márczius 2.

KIS-CZELL ÉS VIDÉKE

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

Megjelen minden vasárnap. Jelige: »Küzdelem az igazságért!«

Előfizetési ár:
Egy évre . . . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. — fil.
Fél évre . . . . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20 „

Szerkesztővel értekezhetni: kedd, szerda és csütörtökön.

Felelős szerkesztő: HUSS GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kis-Czell, Gyarmathi-tér 76. szám. Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden küldemények. Névtelen levelek figyelembe nem vétetnek.

A demokráczia.

Kezd a demokráczia nálunk nagyobb hullámokat vetni, kezd terjedni és mint a mágnes magához vonzani a tömeget. Minél inkább utját vágni és megnyirbálni akarják ellenesei, annál hatalmasabban nől és erősbödik.

Nemcsak a fővárosban, országszerte is mind több hive lesz a demokráciának és a demokrata körök számának szaporodásával ujabb és ujabb hiveket toborzanak a demokrata elvnek.

Nem akarjuk e körökről feltételezni, hogy a népet egyedül a vezetők politikai czéljaira kivánnák kizsákmányolni, nem akarjuk őket azzal gyanusitani, hogy egyedül politikai tervek kohológi lennének; sőt akarjuk hinni, hogy czélzatuk, a politika mellékes üzésével, a nép anyagi és szellemi érdekeit előtérbe küzdeni, a nép jólléteért minden követ megmozditani, azért ha kell, vagyont, ha kell erőt, ha kell, mindent gondolkozás nélkül áldozni.

Ha ez a demokrata körök czélzata, ha a jelige áll a nagy zajjal kitűzött zászlón: akkor legyenek sokszorosan üdvözölve a nép minden igaz barátja által, — azok által, kik nem czifra szavakkal, nem soha nem teljesithető igéretekkel, nem az álmok arany kegyeivel, hanem a bár szegényes és kisszerü valóval, de *valóval* kivánnak a népen segiteni.

Vajha igy lenne! s e nagy szó: demokráczia, melynek rokonfogalmai az emberiesség, a testvériség a valódi kereszténység, az erkölcsiség, az igazság, a szeretet — ne használtatnék fel az önzés, a hiuság, a szenvedély, az uralomra — törés nyomoru törekvései által és ne sülyesztetnék a nép, ez az Isten által jókedvében teremtett magyar nép, vak eszközévé a meglevő viszonyok elleni gyülöletnek.

Ne lennének vezetői demokratábbak magánál a népnél, mely, ha magára hagyatik, ha félre nem vezettetik, bizton eltalálja veleszületett egyeneslelkűségénél fogva a helyes utat a politikai téren is és — szintén veleszületett egyeneslelkűségénél fogva — nem hajlandó önmagától árulóját látni a haza szent ügyének oly férfiakban, kik a haza javáért élnek, érte küzdenek, érte fáradoznak — „nem hirért nem dicsőségért, de nem is jutalomért,“ hanem küzdenek érte keblök istenétől vezérelve, jó és rosz napokban ernyedetlenül.

Messze vezetne a legujabb viharos események fölötti gondolkozás és igy inkább azt a kérdést akarjuk felvetni, mik voltaképpen a demokráczia és a hazabeli demokrata körök teendői?

Nézetünk szerint feladatuk lenne: az emberek egyenjogusságáért a törvény szabta határok között nyiltan és bátran kiállani a küzdőtérre és a humanizmus szolgálatába szegődni. Feladatuk lenne: az ideális eszméket kivinni a gyakorlati életbe és e czélból népnevelési egyleteket alakitani, saját legjobb tervök és belátásuk szerint, — népnevelési egyleteket, melyek a szegény, téli gunya és könyvbeli hiány miatt iskolába nem küldhető gyermekeket a szükségesekkei ellátnák; szóval feladatuk nagyszerü, ha azt értik, ha azt felfogják. Ez a valódi feladatuk és nem a politika magas paripáján való lovaglás, hanem kilépés a cselekvés terére ama népnek érdekében, melynek védnökéül valják magukat. Ha a humanizmus zászlaja alatt nem *cselekszenek* köreink, ha csak a politikai viták áldástalan terén maradnak, vegyenek föl valamely más alkalmas nevet és ne üzzenek gunyt oly névvel, mely a müvelt világ, a müvelt államok kegyeletének méltó tárgya.

A nők munkaköre.

A gazdasági fejlődés kiszoritotta ma már a nőt tüzhelye mellől arra a küzdőtérre, hol ezelőtt csak férfiak folytatták a harczot a létért. Ennek az utnak is meg

TÁRCZA.

„Ébredj magyar nemzet.“

Irta: Szegfű Manuel.

A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt nagyon helyesen elhatározta, hogy a költségvetési vitát fűszerezni fogja. Sajnos ez a fűszer, épen nem jó izü, nagyon keserü és immár mégis évtizedeken át adogatják be a magyar nemzetnek. Ez a keserü fűszer a Gotterhalte, sajnos annyi keserü könynek, annyi végtelen elkeseredésnek és honfi bánatnak szülője.

A Gotterhaltet undorral hallgatja a magyar ember. Alattomosan lopta be magát ez a dal Magyarországba idegen név alatt, idegen köntösben. Csakhogy a köntös mindannyiszor szétnyilik és kilátszik alóla az osztrák lélek.

Egy hymnus, melyet a Habsburgok családi hymnusának hirdetnek és elkeresztelik néphymnusnak, egy zenei képbe öltöztetett vörösposztó, melyet unos, untalan odadobnak a magyar nemzet szemébe, hogy lealázzák, hogy megtörjék büszke önérzetében!

Hiszen láttuk Budapesten a mostanában lezajlott kereskedelmi bálon, hogy a király megjelenése alkalmából a zenekar a miniszterelnök intésére zendidett reá a Gotterhaltere. Hát milyen legyen ott az uralkodóház, mikor a nemzet kebeléből választott bizalmi ember, a király tanácsosa, aki hivatva van arra, hogy a királyt a dolgok állásáról kipalogositva tájékozza, [illegible] fussa a magyar [illegible] a düh, [illegible] dés, midőn a magyar nemzet legmagasabb méltóságának viselője, azzal igyekszik loyalitását kimutatni, hogy karmesternek áll be a — Gotterhaltéaoz!

A mennyi kétségbeesés, hazafiui fájdalom és elkeseredés csak összegyülhetett a hazafiak kebelében egy félszázad alatt, annak a Gotterhalte teljes kifejezője és egyszermind előidézője. A Gotterhalte magyaroktól méltán gyülölt melódiája ez.

Hiszen, ha rabságba jutott egy nemzet, ha elpusztitották hőseit és kiváló férfiait, még akkor sem tették azt vele, hogy elkeseredését a végső fokig csigázzák. És szeretnénk tudni, melyik nemzetnek van annyi kitartása, annyi türelme, hogy a folytonos megalázatásokra csak fogait csikorgatja, de szólni nem mer, vagy nem akar.

Mert ha akarná a nemzet, bizony sok minden másképen volna, keservesen fizetjük a sok adót, nyögünk a kinos terhek alatt és még sincsen látszatja. Millióinkat beleölik a németnyelvü katonaságba, melynek szelleme is, külseje, belseje épenugy, mint a nyelve tökéletesen osztrák. Amelyet üldözik fiainkat a magyar szóért, magyar polgárokat azon ürügy alatt, hogy megtörték a katonai fegyelmet, bilincsbe vernek, azért mert magyarok és azért, mert merészelik [illegible] osztrák jövő [illegible] A magyar fiúkat arra oktatják, hogy a lobogó nem piros, fehér, zöld, hanem fekete sárga, hogy a czimer nem a szüz mária koronája, hanem a kétfejü sas; hogy a legfőbb ur, nem a magyar király, hanem az osztrák császár és mindenekfölött az osztrák reglement. A magyar polgárok fiait igy akarják rászoktatni arra a gondolatra, mely régen ott motoszkal az osztrák udvari körök fejében és a mely kedvencz eszméje volt Haynannak, Bachnak és másoknak, hogy az osztrák kétfejü sas legyen az ur a „Gsammt“ monarchiában.

És mit kapunk ellenszolgáltatás képen azokért a rengeteg millókért, melyeket belcölünk a czivillistába. Vannak főherczegek, akik Magyarország határát még soha at nem lépték. Ha egyik-másik közülök nagy ritkán ide vetődik, akkor is a legkesebb németséggel beszél és a mai nagy államférfiaink, mint csuszó-mászó férgek fetrengenek a főherczegi lábak előtt és sütkérezznek az osztrák kegyek sugarában.

József főherczeget kivéve, nincsen egy főherczegünk sc. ki magyarul tudjon, még a trónörökös sem tud, pedig mint Komjáthy képviselő a Parlamentben megjegyzé, neki elvitázhatlan

volt a maga kezdete. Mikor az ipari czéhek megszüntek s a szabad versenyre alapitott ipar föllendült, odakerültek a férfi munkások mellé a nők. Nem volt többé otthonuk, melyben gyermekeiket nevelhették. Reggel mennek és csak késő este térnek meg. A gyermeknevelést részben az öregek, a nagymamák, s a nagyobbacska gyermekek teljesitik, akik még maguk is neveletlenek; részben pedig a kisdedóvók és az iskolák.

A nők munkaköre pedig a feudális társadalmi rendszer felbomlása után rohamosan szélesedett; naponta több és több nő kerül a munkaeszközök mellé s a vállalkozók, a gyárosok nagy előszeretettel alkalmazzák őket, mert sokkal olcsóbb munkaerőt kapnak, mintha férfiakat alkalmaznának. A gépek fejlődése pedig elő segiti a nők alkalmazását, mert azok mellett nincs szükség tanult munkásokra, csak ügyes és figyelmes lényekre, kik egyszerüen be tudnak illeszkedni a gép részeibe vagyis élő munkaeszközökké tudnak válni. Erre pedig nagyon alkalmasak a nők, ha ugyan a technika már annyira nem fejlődött, hogy gyermekeket is alkalmazhatnak, mert az utóbbi időben a gyermekmunkát is kezdik igénybe venni annál nagyobb mértékben, minél jobban fejlődnek egy-egy iparágban az alkalmazható gépek.

A nők munkaereje versenyre kél a férfiak munkaerejével. S a mai termelési módok és formák mellett természetesen a nőké a győzelem, mert kisebb igényüek és sok tekintetben finomabb érzékekkel birnak, miért is oly iparágaknál, hol többé kevésbbé szükség van finomult érzékre, a férfimunkát már teljesen kiszoritották. Papir- és csipkegyárakban csakis nőket alkalmaznak, csak a nehezebb munkákat, hol nagyobb fizikai erőre van szükség, végzi egy-egy férfi munkás.

És minél több nőt alkalmaznak az iparban, kereskedelemben, földmivelésben szóval mindenütt, mi valamikor csak férfiműködés terét képezte, annál jobban szaporodik a munkából kiszoritott férfiak száma, akik aztán tömegesen lepik el az olyan életpályákat, ahol még a nők versenyét nem kell kiállniok; itt természetesen egymással kelnek versenyre a megélhetésért. A társadalmi termelés pedig jelenleg egyesek szubjektiv véleményére van alapitva, nem tervszerü; ennélfogva a termelés egyszer óriási mérveket ölt: az összes piaczok megtelnek az előállitott árukkal, mit a nagy tömeg még legjobbnak vélt anyag-helyzetei mellett sem képes elfogyasztani, mert munkabére sohasem emelkedik fölül a megélhetési minimumon annyival, hogy gondoskodni tudna kellőképp csak a közel jövőről is; máskor pedig a rohamos termelésből kifolyólag, melyben semmi tervszerüség nem volt, beáll a gazdasági válság, vagyis az a furcsa társadalmi állapot, mikor a tömeg szükséglete rendkivül nagy, a munkanélküliek munkáért tüntetnek, nincs ruhájuk, nincs lakásuk, nincs élelmök; az áruraktárak pedig telve vannak mindennel, tulajdonosaik panaszkodnak, hogy nincs forgalom, nem tudnak eladni; pedig a legcsekélyebb figyelmességgel is látja mindenki, hogy a kereslet óriási, csak az ut hiányzik, mi a szükségben szenvedőket az eladni szándékozó kereskedő raktáráig vezetné.

Ez az ut a pénz!

A munkásság nem tud munkaidején megtakaritani béréből annyit, hogy szükséget soha ne szenvedne, mert ha tesz is valamicskét félre, azt a legelső munkanélkülisége alkalmával fölemészti. Amit félretehetne, az vállalkozási nyereség czimén a gyárosnak vagy akárki másnak zsebébe vándorol. A munkabérek pedig nem hogy emelkednének, hanem még a legnagyobb munkaidőben is napról-napra alább szöknek, okai: a gépek fejlődése, a nők alkalmazása és a tulhosszu munkaidő, nálunk Magyarországon a törvény 16 órai munkaidőt enged meg!

Ámde a nők nemcsak az iparban, kereskedelemben és földmivelésben kelnek versenyre a férfi munkaerővel, hanem a társadalmi munka minden ágában. Budapesten a mult esztendőben 43 kisasszony tett érettségi vizsgálatot, hogy magasabb kiképzést nyerjenek. Megnyilnak előttük az egyetem kapui s hová ezelőtt csak férfiak jártak, hogy ott kenyérkereső pályára képezzék ki magukat, most belépnek a nők is. Lesznek orvosok, gyógyszerészek, tanárok, ügyvédek; pedig senki se mondja, hogy ezeken a pályákon kevesen vannak. Itt is versenyre kél a női munkaerő a férfimunkaerővel: és ez a verseny szül azután oly társadalmi állapotot, mely magában rejti a forradalmak csiráit.

A nő már régen elhagyta a maga helyét, saját akarata nélkül, a fejlődés kényszere alatt. Elhagyta abban a pillanatban, mikor az első nő bérmunkát vállalt, azóta csak a próczesszus fejlődött; tehát későn ébredtek azok, kik csak ma látják, hogy a nő többé nem nő! Az egyetlen közép osztály az, melyben a nő megmaradt anyának és feleségnek. Az uri osztályban (értve ezalatt a nagyuri osztályt) már régen nem anya és feleség a nő, mert a gyermeknevelést és háziteendőket fizetett alkalmazottak végzik; a munkásosztálynál pedig a társadalmi kényszer tiltja el a nőt attól, hogy egyedüli természetes hivatásának éljen. A középosztály pedig, hol még anya és feleség a nő, naponta pusztul és szaporitja a proletárhadsereg számát.

A társadalmi életnek ez a fejlődés rettenetes napokat rejt magában. A komoly elemeknek, kik ezt látják s érzékkel birnak a társadalmi mozgalmak iránt, nem szabad tétlenül nézniök. Ma azon a ponton állunk különösen nálunk Magyarországon, mikor lelkiismeretes munkára és tettre van szükség ugy a törvényhozásban, mint a társadalmi élet további irányitásában.

Ne feledjék ezt a jók!

Migray József.

---

kötelessége volna, mint a trón jövendő urának magyar nyelvet megtanulni.

De tovább megyünk az udvar szánszándékkal kerüli az ország fővárosát. Ezt mutatja a király jelenlegi időzése is és a megtartott udvari bál. Ki vezényeltek 2. mond két főherczeget, hogy kiszurják a jámbor magyar szemét, de hogy mint 1896 [illegible] volna, arról szó sincs és a jelek arra engednek következtetni, hogy titkos örmánykodások folytán, talán soha sem is lesz az meg.

A főherczegek messze elkerülik a magyar nemzet fővárosát, pedig hát ők magyar herczegek is és költik a magyar pénzt is, — mert az udvartartás közel 10 millió koronába kerül évente a magyarnak. Az áldott állapotu főherczegnők, ha nálunk időznek és várják lebetegedésüket, szaladnak délfelé, vagy vissza a császárvárosba, nehogy esetleg születendő magzatjuk, magyar földön lásson napvilágot és hogy magyar állampolgár legyen.

Nohát ez igy tovább nem mehet és ha a miniszterek, meg a képviselő urak aprólékos dolgokon órákat, napokat, hónapokat töltenek el, ideje, hogy már ezekre a dolgokra is kerüljön egyszer a sor.

De ugylátszik nem tesznek addig semmit, mig maga a nemzet nem kezd hozzá. Amint a nemzet 1848-ban megtudta mutatni, hogy poklok kapui sem dönthetik meg a felszabadult népakaratot, ugy lesz ez is, ha továbbra folyik az alattomos otszrák akna munka. A szabadságért lelkesülő tömegek egyesült akarata, mint egy dühöngő oczean magával ragad mindent és ő lesz az ur azok felett, kik őt leigázni akarták.

Végre is a magyar nem lesz mindig jámbor fejőstehén, akivel kitehessen fiaetni a sengetegösszegeket, [illegible] nemzet nemcsak arra jó, hogy fizessen és éljenezzen, nemcsak arra jó, hogy véradó gyanánt fiait szolgáltassa át a magát közöshadseregnek nevező kétfejü szörnyetegnek. A magyar remzet annyi százados elnyomás után, egyszer csak teljes jogait is élvezni akarja.

Legyen magyar udvartartás nemcsak névszerint, hanem tényleg is, hogy a király a magyar nép feje, ne csak vendégként időzzék székesfővárosában, hanem jöjjön haza, ha Magyarországra jön. Ha nincs itt, akkor lakjék a trónörökös Budavárában és mindenekelőtt tanuljon meg magyarul, mert most még egy szót sem tud, hogy ismerje a népet, melynek egykor koronás királya leend.

A magyar miniszterelnök pedig ne legyen az udvar uszályhordozó lakája. Hogy ne Ő tudja meg utoljára azt, hogy a magyar nemzeten nagy sérelem esett, mint most is legutóbb a trónörökös szentpétervári utjáról. Hiszen az ő jelszava jog, törvény, igazság, kell tehát, hogy e hármas jegyben vigye a kormányzatot. Ne csak a gyorsvonatokat tudja Rátót-felé irányitgatni, hanem hajlitsa a király szivét a magyar nemzet felé, mert ez az ő legelső kötelessége és világositsa fel az osztrák köröket arról, hogy ez a nemzet nem arra való, hogy vásárra vigyék.

Te pedig magyarnemzet ébredj fel mély álmaidból. Immár itt van a cselekvés ideje! Meneküljünk ki az osztrák vérszopó karmai közül, hogy megteremhessen a magyar nemzet önálló államisága. Hogy büszke lehessen nevére az, aki magyar és zugjon át, mint az orkán mennydörgése a hegyeken és völgyeken: „Él magyar, áll Buda még!“

Zöld erdőben . . .

Zöld erdőben az ibolya kinyilott,
Barna leány abból egyet szakitott,
Busan tüzte a hófehér keblére,
Hadd hallgasson panaszkodó szivére!

Elhervadt az ibolya a lány keblén,
De majd terem ismét más annak helyén;
Igy hervad el a szivben a szerelem,
De az többé zöld erdőben nem terem!

Czakó.

HIREK.

Március 15.

A magyar szent szabadság kibontakozó hajnalhasadásának 54-ik évfordulója poezis ünnepe: márczius 15-ike, közelg ismét. Felkérjük városunk és a vidék közönségét, hogy a magyar nemzet e legnagyobb ünnepét, a nagy naphoz méltóan ünnepeljék meg. Lobogózzák fel márczius 15-én házaikat és este világitsák ki ablakaikat a nagy nap emlékére. A kis-czelli „Dalkör“-t kérjük, hogy márczius 15-ikének megünneplésére inditson mozgalmat, hogy városunk közönségének alkalma legyen méltóan ünnepelni.

— **Hátralékos előfizetőinket**, különösen azokat, kik még a mult évről is hátralékban vannak, kérjük legyenek szivesek a hátralékot mielőbb beküldeni, mert lapunk tentartása tetemes anyagi áldozatot igényel és mi is csak ugy tudunk kötelezettségünknek megfelelni, ha t. olvasóink a lapért járó csekély előfizetési összeget pontosan beküldik.

— **A Zollner ügyhöz**. A jánosházai hirhedt rémfirmát, az ismert Csalnyer Pióeza és Berele Hay közkereseti bandát, nagy és sulyos csapás és végtelen szomoruság érte a mult héten. Ezt a nagy és sulyos csapást, a veszprémi kir. törvényszék mérte a mult héten erre a jeles rémfirmára ama végzésével, amelylyel beszüntette Csalnyeréknak e lapok felelősszerkesztője ellen, zsarolás czimen tett feljelentésében a további eljárást. A kir. ügyészség nem vette át a vádat e zsarolás ügyben és igy Csalnyerék vették át a vádat, de kevés eredménynyel, mert a veszprémi kir. törvényszék beszüntető határozatot hozott. Csalnyerék e feljelentésének története a következő: Mikor e lapok felelősszerkesztője, elkezdte a „Kis-Czell és Vidéké“-ben Csalnyerék büneit tárgyalni és kemény igazságokat vagdosott a fejükhöz és egész a borig porolta őket, akkor a Csalnyer banda kinjában fejnélkül szaladt mindenkihez, akinél csak segélyt, remélt kaphatni az általunk való kiporolás ellen. E szanalmas vergődés közepette támadt az a becses (?) gondolata, hogy pénzért veszi meg e lapok felelős szerkesztőjét és mi majd hallgatunk. Felisajánlottak nekünk megbizottjuk utján hallgatas fejében 700 frtot, mi azonban nem fogadtuk el, sőt annál vehemensebben vertük [illegible] ták, cselhez folyamodtak. Gazmódra akarták e lapok felelős szerkesztőjét lépre csalni. Tanukat fogadtak fel, raffinált gazságaik keresztülvitele mellé. De ez nem sikerült. Végre zsarolás miatt tettek feljelentést felelős szerkesztőnk ellen, melyben azt állitották, hogy mi akartuk őket megzsarolni. Ez a raffinált hunczutériával kigondolt gaz tervük sem sikerült nekik, mert a veszprémi kir. törvényszék megmagyarázta e rémbandának, hogy az éppenséggel nem *zsarolás*, ha ők a becses (?) nyugalmuk biztositása végett egy ujságirónak pénzt ajánlonak fel azért, hogy hallgasson és ha ezt a felajánlott pénzt történetesen nem fogadja el az illető. Ez rövid története a Csalnyer, Pióeza és Berele Hay firma csufos [illegible] hatra van meg nekik a fekete [illegible] rémfirmára háramlani dupla adagban is.

— **Jegyző választás** volt a mult szombaton Kis-Köcskön. Jakab Bódog járási főszolgabiró elnöklete alatt Jegyzőül az eddigi helyettes jegyző, Kovács József lett megválasztva.

— **A biztos ur zaklatásai**. A lapunk mult vasárnapi számában e czim alatt irt hirközleményünkre, illetékes helyről a kártya-birságot illetőleg amaz értesitést nyertük, hogy az általunk emlitett kártyapénz-birság tényleg valóságon alapszik, azonban az nem Edvi biztos ur „müve,“ hanem egy másik collegájáé. Szóval: ebben Edvi ur nem „ludas,“ mit az igazságnak megfelelóleg ezennel helyre igazitunk.

— **Biróválasztás** volt a mult héten Kemenes-Szent-Mártonban, amely alkalommal egyhangulag Pottyondy Pál földbirtokost, ismer függetlenségi vezérférfiut választották meg biróul.

— **Az árva „Hungária**. A kis-czelli „Hungária“ szálloda, mely első tulajdonosának ideje alatt fénykorát élte és egyike volt a legkeresettebb szállodáknak, ma ismét zárva van. A „Hungária“ szállodában egyre-másra mennek tönkre a bérlők. A legutóbbi bérlő felett kedden ütötték meg a dobot, ki szintén nem birt zöld ágra vergődni a „Hungária“ szállodában. A dobpergés után mély csend borult a „Hungária“ szállodára, bezáródtak kapui ismételten bizonytalan időre. Akad-e valaki ujból, ki elég merész lesz a „Hungária“ szállodába bérlőnek menni, tekintve a körülményeket, kitudná megmondani?

— **Jubiláló mozdonyvezető**. Mult vasárnap — február 23-án — tartotta Klaszek István m. á. v. mozdonyvezető, gépészségének 20 éves évfordulóját Kis-Czellben, akit ekkor kartársai testületileg üdvözöltek. Ugyanekkor a meghivott vendégek részére vacsorát adott a jubiláns, a mely alatt és után Ládás Ferkó zenekara játszott.

— **Bikák vizsgálata**. A tenyésztésre szánt községi bikák vizsgálata a kis czelli járásban, e hó második telében veszi kezdetét községenkint.

— **Lótenyésztők figyelmébe**. Az állami mének e héten megjöttek. Hat mén jött Kis-Czellbe, melyek közül 4 Kis Czellben maradt, mig kettő Jánosházára lett kiadva. A Jánosházára adott mének közül, az egyik kiváló Gunersburgi ivadék, melynek apját az állam száznegyvenezer koronáért vette meg a magyar lótenyésztés céljára.

— **A helybeli csendőrség** laktanyának való alkalmas lakást keres, évi bér 660 korona. Érdeklődő háztulajdonosoknak bővebb felvilágositást ad: Pécsi Imre csendőrőrmester.

— **Meghalt bánatában**. Ferenczy Dániel győrszemerei lakos, kitől a Kenyeri vasut állomáson a mult hó folyamán pénzét, egy pár ökör árát ellopták, Kis Czellből való hazamenetele után otthol pár napra reá meghalt. A biróság felfogja bonczoltatni Ferenczy holtestét, mert fontos gyanu okok merültek fel arra nézve, hogy a kenyeri-i állomáson a zsebmetszők által neki adott bor megvolt mérgezve. Ferenczy Dániel megrablói az örömhölgyekkel egyetemben, még mindig a kis-czelli kir. járásbiróság fogházának lakói s maig sem vallották be, hova tették a Ferenczy Dánieltől ellopott pénzt.

[illegible] Mayer-féle gépgyár ügyeinek rendezésére a czég hitelezői a czégnek további 3 hónapra terjedő fizetési haladékot engedélyeztek. Jelenleg igyekeznek a részvényjegyzéseket befejezésre juttatni és amennyiben a legnagyobb része már jegyezve van, alapos kilátás van, hogy a tervezett részvénytársaság alakuló közgyulése márczius elején meg lesz tartható. Minden esetre kivánatos, hogy vármegyénk e nagyszabásu gépgyára továbbra is fennmaradjon.

— **Szobor Szombathely első püspökének**. Szombathely rendezett tanácsu város képviselőtestülete meg a mult évben elhatarozta, hogy Szombathely első püspökének, szopori Szily Jánosnak szobrot állit. A gyüjtő-iveket most [illegible]

— **Kórház ápolási dij**. A kis-czell-kemenesaljai közkórház ápolási diját a belügyminiszter folyó évre 1 korona 86 fillérben állapitotta meg naponként.

— **Feloldott sertés zárlat**. Sertéspiaczunk végre feloldódott a zár alól s hétfőtől kezdve szabad már a sertésbevitel Ausztriaba es a becsi piaczra, melyről a kis-czelli járas mar jo egy éve, hogy kivolt zárva. A feloldott zarlat maris erezheto ugy a kis-czelli, mint a janoshazai sertéspiaczokon, amennyiben mindkét piaczon tömegesen voltak mar serteskereskedok a legutóbbi hetivásarok alkalmaval. A janoshazai szerdai hetivasarról kb. 12 vaggon sertest szallitottak el Bécsbe. A sertéstenyésztő gazdakat figyelmeztetjük a sajat érdekükben, hogy a piaczokra viendő sertéseknél különös gondot forditsanak az állatok egészséges voltára, annál inkább, — mert egyetlen betegsertés eladásánál veszélyeztethetik ujból piaczunkat, a kivitelt illetőleg Ausztriába. A községi elöljáróságok is jól teszik, ha a levelek kiadásánál körültekintéssel járnak el a legkisebb gyanus esetnél is, és megtagadják a járlat levelek kiadását.

— **Esernyő-kartel**. Ami kedves osztrak sógoraink, akiknek mi olyan jó fejős tehenei vagyunk, különösen az ipar czikkek fogyasztása terén, ismét gondoskodtak rólunk, hogy mentől több hasznot vágjanak zsebre a legfőbb fogyasztójuktól: a magyaroktól. Az osztrák esernyőgyárosok ugyanis kartelbe léptek. Az árakat 15–20 százalékkal felemelték. Az uj árak máris életbe léptek, hanem a már vállalt kötelezettségek április 1-ig az eddig föltételek mellett válthatók be. Az egyezményhez az esernyőszövet- és esernyősingyárosok annyiban csatlakoztak, amennyiben kötelezték magukat, hogy csak oly esernyőgyárosokkal tartanak fenn üzleti összeköttetést, akik az egyezmény föltételeihez ragaszkodnak.

— **Özv. Marton Pálné** urnő házában a mult vasárnapi számában hirdetett lakás, már e hó 1-től kezdve bérbe vehető.

— **Allatvédő egyesület**. Chernel István, hirneves ornithologus buzgólkodása folytán Kőszegen állatvédő egyesület létesült, mely nem várt pártfogásra talált. A nemes példát vármegyénk több városában fogják követni, igy pl. Szent-Gotthárdon javában fáradoznak ilyen egyesület létesitésén. Igen üdvös dolog lenne, ha ezen nemes intencziókkal biró mozgalom az egész megyére kiterjesztetnék.

— **Házvezetőnőnek ajánlkozik egy** [illegible] a főzésben, mint a háztartás minden egyéb dolgaiban, nemkülönben a baromfi tenyésztésben is elegendő tapasztalattal bir. Feltételei szerények. Czime megtudható a kiadóhivatalban.

Szerkesztői üzenetek.

H. R. Az „uj“ nekünk nem árt. Azt sem tudjuk jószerivel, él-e, hal-e. Ugy halljuk, hogy Czellbe mindössze 16 példányban jár. De ezt is csak véletlenségből hallottuk meg, mert mi legkevésbbé érdeklődünk sorsa iránt. Ami közönségünk egy-kettő kivételével, rendületlenül áll mellettünk helyben is, a vidék függetlenségi érzelmü polgárai pedig uj év óta igen szép számmal léptek be előfizetőink sorába. A függetlenségi [illegible] folyamán okvetlen megkezdjük, ez ügyben a vezető férfiakkal legközelebb már értekezni fogunk.

Tudósitó. Boldogult Győry Elektől lapunk szerkesztője január hó folyamán kapott a kérdezett ügyben levelet. A levél tartalmának egyrésze magán jellegü, igy nem hozhatjuk nyilvánosságra. A levél főtartalma: tanács adás a szervezkedésre és a „K. és V.“ átalakitására nézve.

Panaszos. Irja le a tényállást, hogy ügyét minden részében ismerhessük, mert [illegible] szólhatunk hozzá [illegible]

KERDEZZUK MEG A HAZIORVOST!

Krondorfi természetes alkálikus savanyuviz

MINT NYÁLKA OLDÓ SZER

ugy magában, mint meleg tejjel vegyitve

Köhögésnél, rekedtségnél, tüdőhurutnál stb.

legjobb gyógysikerrel ajánltatik.

Nehezen emészto, gyomorhurutnal külön hatasa van!

Főraktár:

6–20 GAYER GYULA czegnél.

Üzlethelyiség és lakás kiadás.

Kiadó Kis-Czellben a Főtéren a jelenleg **Dávidovics Dávid** által bérben birt lakás és üzlethelyiség, mely áll:

egy üzlethelyiségből, három szoba, konyha, kamra, pincze és padláshasználatból.

Bérbe venni szándékozók bővebb értesitést nyernek:

Németh Márkus,
divat-kereskedésében
6—6 **Kis-Czell.**

Két-két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel egyik azonnal, a másik május 1-re kiadó.

Bővebb felvilágositást ad:

Weisz Kálmán
3—3 **Kis-Czellben.**

Tanonczul egy jó családból származó ügyes, szolid fiut, azonnal felveszek bádogos üzletemben.

Patyi Jónás,
2—4. bádogos-mester Kis-Czell.

Állást nyernek.

AZ »ORSZÁGOS PÁLYÁZATI LÖNY« ujján, mely az országban [illegible] tendő összes állásokat közli, állást nyernek: **ipari és kereskedelmi, mező és erdőgazdasági és műszaki tisztviselők, községi jegyzők és jegyzőirnokok, nőtisztviselők, kereskedelmi alkalmazottak és gyakornokok.** Előfizetési ára ¼ évre 4 korona. Mutatványszámokat 30 fillér beküldése ellenében küld a kiadóhivatal Budapest Rökk Szilárd-utcza 27. Álláskeresési beigtatásnál minden szóért 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér, nyilttérben pedig minden szóért 6 fillér fizetendő, mely hirdetéseket legkésőbb csütörtökig fogad el a kiadóhivatal. 1—12

Kárpitos műhelyemet,

mely eddig Kis Czellben a Kossuth Lajos utczában volt, lakásomra, a *Pipai utczába* **Nagy József** féle házba helyeztem át. Midőn ezt a m. t. közönség szive tudomására hozom, egyszersmind kérem, hogy az eddig bennem helyezett bizalmával továbbra is tiszteljen meg.

Bárminemü butorra megrendelést elfogadok és a legnagyobb megelégedésre eszközlöm.

Számos pártfogást kér tisztelettel:

Rosenthal József,
kárpitos mester Kis-Czell.

479—1902. tk. 2—3

Hirdetmény.

A kis-czelli kir. jbiróság, mint tkvi hatóság közhirré teszi, hogy Kemenes-Mihályfa község közös legelőjének felosztása által szükségessé vált részleges telekkönyvi átalakitás tervezetének hitelesitése és ezzel kapcsolatosan az 1886. évi XXIX. az 1889. évi XXXVIII. az 1891. évi XVI. és az 1892. évi XXIX. t.-cz. szabályozott eljárás foganatositására határidőül Kemenes-Mihályfa községházához **1902. évi május hó 5-ik és következő napjai** tüzetnek ki.

Ennélfogva felhivatnak mindazok:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesitési tárgyalásra személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az uj telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakitása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemü harmadik személyek irányában többé nem érvényesithetik.

2. Akik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kivánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitüzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

3. Mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekeblezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átiratásra, az 1886. évi XXIX. t.-cz. 15—18. és az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 5. 6. 7. és 9. § al értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igazolják a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekeblezésére engedélyét nyilvánitsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesithetik és a bélyeg és illeték elengedésének kedvezményétől is elesnek.

4. Mindazok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy a törlési engedély nyilvánitása végett a küldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt Kis Czell, 1902. évi február hó 8 ik napján.

A kis czelli kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság. **László**, kir. albiró.

Asztalos-műhely megnyitás.

Tisztelettel értesitem Kis-Czell és vidéke n. é. közönségét, hogy **Kis-Czellben a Sági utczában**, (Hiller féle ház) egy a mai kor igényeinek megfelelő

asztalos-műhelyt

rendeztem be.

Elfogadok **épület** és bármiféle **butor** készitését, jutányos áron.

E szakmában ugy hazánkban, mint a külföldön szerzett bőséges tapasztalataim folytán abban a helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igényeknek is megfelelhetek.

Magamat a n. é. közönség szives támogatásába és pártfogásába ajánlva maradtam

készszolgája:

Bus Boldizsár,
1—3 épület és butorasztalos Kis-Czell.

Eladó részvények.

Eladó **2** drb. első kibocsátásu 50 forintos névértékü **Kemenesaljai Takarékpénztári** részvény.

Bővebb felvilágositást ad **e lapok kiadóhivatala.**

Szőllőoltványok

szokványminőségben.

A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

Élőkerités

Gieditschia csemeték és magvak.

Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövisü, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerités nevelhető pár évalatt, rendkivül szép kiadással, melyen nem hogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasitás mellékeltetik. Ezer csemete elég 200 méterre. Ára **6** frt.

Diócsemeték. Óriási jövedelmet biztositó voltánál fogva ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkivül elterjedt.

Szines fénynyomatu főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kivül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt czimére ingyen és bérmentve küldeni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, ahol annak tartalmát haszonra ne forditanák, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Igy még azoknak is igen érdekében áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Czim:

Érmelléki első szőllőoltvány-telep. Nagy Gábor,
(13—20) **Nagy-Kágya, u. p Székelyhid.**

Nyomatott a kiadó „Vörösmarty"-könyvnyomda és hirlapkiadó vállalat gyorssajtóján Devecserben, 1902.